poniedziałek 16.11.2026

„Qui in Domino moriuntur” – koncert renesansowej muzyki sakralnej

„Qui in Domino moriuntur” – „Którzy w Panu umierają”. Te słowa, zaczerpnięte z Apokalipsy św. Jana, stanowią myśl przewodnią koncertu Kameralnego Zespołu Wokalnego Collegium Palestrinae, który odbędzie się 16 listopada w kościele Ojców Kapucynów w Krakowie w ramach XXI Dni Muzyki Sakralnej im. św. Jana Pawła II.

Listopad, miesiąc szczególnej pamięci o zmarłych, staje się okazją do spotkania z jednym z najgłębszych nurtów europejskiej muzyki sakralnej – renesansową polifonią wokalną, w której kunszt muzycznej kompozycji łączy się z teologiczną wymową tekstów liturgicznych.

Program wieczoru tworzą dzieła czterech wybitnych kompozytorów epoki renesansu: Cristóbala de Moralesa, Jacobusa de Kerlego, Williama Byrda oraz Duarte Loba. Choć tworzyli oni w różnych środowiskach kulturowych i muzycznych Europy, łączyło ich głębokie zakorzenienie w tradycji łacińskiej muzyki kościelnej oraz niezwykła umiejętność wyrażania treści duchowych za pomocą wielogłosowej kompozycji wokalnej.

Koncert otworzy przejmujący motet Circumdederunt me gemitus mortis hiszpańskiego kompozytora Cristóbala de Moralesa, przywołujący obraz ludzkiej kruchości i doświadczenia śmierci.

Centralne miejsce w programie zajmą fragmenty Missa pro defunctis Jacobusa de Kerlego – jednego z przedstawicieli szesnastowiecznej polifonii niderlandzkiej. Zabrzmią introit oraz sekwencja Mszy za zmarłych, ukazujące, w jaki sposób dawni kompozytorzy nadawali muzyczny kształt modlitwie Kościoła za tych, którzy odeszli do wieczności.

Dopełnieniem programu będzie motet Peccantem me quotidie Williama Byrda, należącego do najwybitniejszych angielskich kompozytorów renesansowych, oraz Audivi vocem de caelo Duarte Loba, jednego z najważniejszych twórców portugalskiej polifonii sakralnej.

„Qui in Domino moriuntur” to nie tylko koncert muzyki dawnej, ale również muzyczna medytacja nad przemijaniem, modlitwą za zmarłych i chrześcijańską nadzieją zmartwychwstania.

W historycznej przestrzeni kościoła Ojców Kapucynów zabrzmi muzyka, w której poszczególne głosy splatają się w kunsztowną całość, odsłaniając niezwykłe bogactwo renesansowego języka muzycznego.

Szczególną wartością wydarzenia będzie możliwość usłyszenia repertuaru rzadko obecnego we współczesnym życiu koncertowym, wykonywanego przez zespół od piętnastu lat konsekwentnie poświęcający się odkrywaniu i pielęgnowaniu dziedzictwa dawnej polifonii.

Program koncertu

Cristóbal de Morales (ok. 1500–1553)

Circumdederunt me gemitus mortis

Jacobus de Kerle (1531/1532–1591)

Missa pro defunctis – Introitus

William Byrd (ok. 1540–1623)

Peccantem me quotidie

Jacobus de Kerle (1531/1532–1591)

Missa pro defunctis – Sequentia

Duarte Lobo (ok. 1565–1646)

Audivi vocem de caelo

Wykonawcy

Collegium Palestrinae – kameralny zespół wokalny

Collegium Palestrinae to krakowski kameralny zespół wokalny specjalizujący się w wykonawstwie renesansowej muzyki sakralnej. Powstał w 2011 roku z inicjatywy pasjonatów dawnej polifonii, pragnących nie tylko poznawać dzieła wielkich mistrzów muzyki europejskiej, lecz przede wszystkim odkrywać ich piękno poprzez wspólne śpiewanie.

Od piętnastu lat zespół konsekwentnie rozwija swoją działalność artystyczną, skupiając się na repertuarze zarówno najbardziej znanych, jak i rzadziej wykonywanych kompozytorów XVI i początku XVII wieku. Szczególne miejsce w jego zainteresowaniach zajmuje muzyka sakralna, której wielogłosowa struktura, bogactwo kontrapunktu i głębia tekstów liturgicznych stanowią nieustanne źródło artystycznej inspiracji.

Collegium Palestrinae tworzą zarówno profesjonalni muzycy, jak i doświadczeni śpiewacy amatorzy, od wielu lat związani z chóralistyką. Ta różnorodność środowisk i muzycznych doświadczeń jest jedną z charakterystycznych cech zespołu. Jego członków łączy zamiłowanie do dawnej muzyki, potrzeba wspólnego muzykowania oraz przekonanie, że poznawanie historycznych arcydzieł wymaga nie tylko solidnego warsztatu wykonawczego, ale również cierpliwości, wrażliwości i szczególnej uwagi poświęconej każdemu detalowi partytury.

Początki Collegium Palestrinae wiążą się z fascynacją twórczością Giovanniego Pierluigiego da Palestriny, jednego z największych mistrzów polifonii renesansowej. To właśnie od jego nazwiska zespół zaczerpnął swoją nazwę, podkreślając artystyczne przywiązanie do tradycji, która w sposób szczególny ukształtowała europejską muzykę kościelną.

W repertuarze Collegium Palestrinae znajdują się kompozycje najwybitniejszych twórców renesansu, takich jak Giovanni Pierluigi da Palestrina, Tomás Luis de Victoria, Cristóbal de Morales, Orlando di Lasso czy William Byrd. Zespół sięga również po dzieła polskich mistrzów muzyki dawnej, w tym Wacława z Szamotuł i Mikołaja Gomółki, przypominając bogactwo rodzimego dziedzictwa muzycznego.

Szczególnym obszarem zainteresowań artystów pozostaje europejska muzyka religijna, której rozmaite tradycje – włoska, hiszpańska, niderlandzka, angielska czy portugalska – ukazują różnorodność języków kompozytorskich i sposobów wyrażania duchowych treści za pomocą głosu ludzkiego.

Ważną cechą działalności zespołu jest dbałość o historyczne źródła muzyczne. Na potrzeby wykonywanego repertuaru powstają autorskie opracowania partytur, przygotowywane przez jednego z członków Collegium Palestrinae na podstawie oryginalnych szesnastowiecznych przekazów. Praca ta pozwala nie tylko poszerzać repertuar, lecz również docierać do kompozycji rzadko obecnych we współczesnym wykonawstwie.

Jednym z przykładów takiego przedsięwzięcia jest opracowanie Missa pro defunctis Jacobusa de Kerlego – dzieła, którego fragmenty znalazły się także w programie tegorocznego koncertu podczas XXI Dni Muzyki Sakralnej.

Działalność Collegium Palestrinae stanowi zatem szczególne połączenie praktyki artystycznej, zainteresowania muzykologią historyczną oraz pasji odkrywania dawnych źródeł europejskiej muzyki sakralnej.

Zespół regularnie spotyka się na próbach, poświęcając wiele uwagi doskonaleniu intonacji, artykulacji, prowadzenia poszczególnych głosów oraz właściwej interpretacji tekstów. W muzyce renesansowej szczególnego znaczenia nabiera bowiem równowaga pomiędzy samodzielnością linii melodycznych a jednością całej kompozycji.

W historii zespołu ważne miejsce zajmują również współpraca z Dominikańskim Ośrodkiem Liturgicznym oraz koncerty w Opactwie Benedyktynów w Tyńcu. W 2015 roku Collegium Palestrinae zaprezentowało w tynieckiej świątyni program Veni Creator, obejmujący między innymi utwory Cristóbala de Moralesa, Heinricha Isaaca oraz Giovanniego Pierluigiego da Palestriny.

Zespół podejmował także współpracę z innymi środowiskami chóralnymi, w tym z krakowskim chórem kameralnym Lege Artis. Wspólne przedsięwzięcia pozwalały wykonywać bardziej rozbudowane kompozycje, między innymi wielogłosowe i polichóralne dzieła hiszpańskiej muzyki sakralnej.

Do interesujących projektów artystycznych Collegium Palestrinae należał również koncert „Pieśni najstarszego sojuszu", zorganizowany w Krakowie w 2016 roku, w którym wykonano utwory renesansowych kompozytorów angielskich i portugalskich. Wydarzenie ukazywało związki muzyki z historią europejskiej kultury, łącząc wykonawstwo wokalne z instrumentarium dawnym.

W grudniu 2025 roku zespół wystąpił także w kościele Ojców Kapucynów przy ulicy Loretańskiej w Krakowie, prezentując program muzyki maryjnej, obejmujący kompozycje Jacoba Clemensa non Papa, Philippe'a Verdelota, Roberta Parsonsa oraz Giovanniego Pierluigiego da Palestriny.

Charakterystyczną cechą koncertów Collegium Palestrinae jest również starannie przemyślana koncepcja repertuarowa, uwzględniająca tematykę poszczególnych okresów roku liturgicznego. Programy nie stanowią przypadkowego zestawienia kompozycji, lecz tworzą spójną narrację muzyczną i duchową, pozwalającą słuchaczom głębiej wniknąć w znaczenie wykonywanych tekstów.

Dbałość o autentyczność źródeł, wysoki poziom przygotowania muzycznego oraz autentyczna pasja wspólnego śpiewania nadają koncertom zespołu szczególny charakter.

Collegium Palestrinae przypomina, że renesansowa polifonia sakralna nie jest wyłącznie zabytkiem historii muzyki, ale żywym dziedzictwem, które także dzisiaj może poruszać słuchaczy swoim pięknem, harmonią i duchową głębią.

Podczas XXI Dni Muzyki Sakralnej im. św. Jana Pawła II zespół wystąpi pod kierownictwem artystycznym Marka Szwarnóga, prezentując program „Qui in Domino moriuntur", poświęcony pamięci o zmarłych i chrześcijańskiej refleksji nad tajemnicą śmierci.

Marek Szwarnóg – kierownictwo artystyczne

Marek Szwarnóg – śpiewak i animator życia muzycznego, od wielu lat związany z krakowskim środowiskiem wykonawców muzyki dawnej. Jego działalność artystyczna koncentruje się przede wszystkim na kameralnym wykonawstwie wokalnym oraz odkrywaniu bogactwa europejskiej muzyki renesansu.

Jest współtwórcą krakowskiego zespołu wokalnego Anonymus, którego początki sięgają 1993 roku. Zespół ten od ponad trzech dekad zajmuje się wykonywaniem muzyki średniowiecznej, renesansowej i barokowej, ze szczególnym uwzględnieniem twórczości sakralnej.

Wieloletnie doświadczenie w pracy z kameralnymi zespołami wokalnymi oraz zainteresowanie dawną polifonią stanowią ważny element jego działalności artystycznej.

Podczas koncertu „Qui in Domino moriuntur" w ramach XXI Dni Muzyki Sakralnej im. św. Jana Pawła II będzie odpowiedzialny za kierownictwo artystyczne Collegium Palestrinae.

Koncert odbywa się w ramach XXI Dni Muzyki Sakralnej im. św. Jana Pawła II, organizowanych przez Archidiecezję Krakowską.